

Nr 516

Av herr **Edström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 161, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m. m.

I kungl. brev av den 30 juni 1952 har Kungl. Maj:t till Riksföreningen mot reumatism upplåtit det på Spenshults kronopark uppförda sanatoriet jämte tillhörande markområden att av föreningen nyttjas som eftervårdsanstalt för reumatiskt sjuka. Sedan hösten 1953 har detta sjukhus varit i full drift och synes — att döma av den långa kö av sjuka, väntande på intagning, som förefunnits sedan sjukhusets öppnande — i hög grad ha tillvunnit sig allmänhetens förtroende. Vid sjukhuset bedrivs även på grund av klienteletts beskaffenhet omfattande arbets- och sysselsättningsterapi samt viss arbetsvårdande verksamhet. 1952 och följande års riksdagar beviljade tillsammans kronor 1 257 000 för sjukhusets ombyggnad, utrustning samt omkostnader under ombyggnadstiden. Riksföreningen tillsköt för detta ändamål kronor 384 000 och har sedermera tillskjutit ytterligare kapital. Driften vid sjukhuset har dessa år skett utan statsbidrag, har helt bekostats av de sjukas lokala sjukvårdshuvudmän, landstingen samt städerna utanför landsting, genom driftbidrag, beräknade efter belagda vårdplatser.

Enligt nu gällande lag om allmän sjukförsäkring förstås med allmänt sjukhus (§ 16): "sjukvårdsinrättning, som tillhör staten eller till vars drift statsbidrag utgår eller som drives av landsting eller stad, som ej deltar i landsting och ej är anordnad vid fattigvårdsanstalt, ävensom sjukvårdsinrättning, varöver pensionsstyrelsen förfogar för sin sjukvårdande verksamhet." Då föreningen icke erhåller statsbidrag till driften, är Spenshults reumatikersjukhus i lagens mening för närvarande icke att betrakta som allmänt sjukhus, trots det att sjukhuset äges av staten, statsbidrag i så väsentlig grad utgått till dess uppförande, ombyggnad och utrustning samt driften helt bekostats och bekostas av allmänna medel. Riksföreningens insats har visserligen ej heller varit obetydlig, beträffande driften är densamma dock främst förmedlingsorganets. Besked om att sjukhuset ej är att betrakta som allmänt sjukhus erhöles från riksförsäkringsanstalten i dess cirkulär till de allmänna sjukvårdsanstalt nr 39/1956. Riksförsäkringsanstalten meddelade att sjukvårdsanstalt nr 39/1956 av denna orsak icke fick lämna bidrag till resa för intagning på sjukhuset som om detta hade varit allmänt sjukhus.

Detta är av särskild betydelse för sjuka från Norrland och övriga delar av landet på långt avstånd från sjukhuset. Att dessa långvarigt, ofta svårt sjuka patienter på så sätt placeras i sämre ställning än övriga sjukhus-

patienter synes olyckligt. Skulle statsbidrag till driften ha utgått, skulle lagens formella villkor för att sjukhuset skulle ha betraktats som allmänt sjukhus ha uppfyllts, varigenom denna orätt för patienterna skulle ha bortfallit.

Av denna orsak hemställde undertecknad jämte medmotionärer i motionerna I: 40 och II: 31 till 1957 års riksdag, att ett symboliskt statsbidrag på ett litet belopp måtte tilldelas Spenshults reumatikersjukhus för dess drift. Motionerna avslogs emellertid av riksdagen sedan statsutskottet i sitt utlåtande nr 164/57 avstyrkt desamma under förmenande att frågan praktiskt borde lösas i samband med den översyn av sjukförsäkringslagens bestämmelser om reseersättning över huvud taget, som då påbörjats.

Denna översyn är nu verkställd, och förslag till nya bestämmelser i denna fråga föreligger i prop. 161. För de sjuka som intages å Spenshults reumatikersjukhus innebär emellertid det nya förslaget ytterligare försämring. Hittills har de visserligen ej erhållit ersättning för resa för intagning å sjukhuset men dock ersättning för hemresan. Enligt nu föreliggande förslag skulle de även mista denna senare hjälp och komma i än ogynnsammare ställning gent emot övriga sjukhuspatienter.

Ser man på realiteterna, kan det knappast ha varit lagstiftarnas mening, att ett sjukhus, som äges av staten, till vars uppförande och utrustning stort statsbidrag utgått och vars drift helt bekostas av allmänna medel, detta till trots dock icke skall kunna betraktas som allmänt sjukhus. Paragrafens ordalydelse synes enligt min uppfattning böra så ändras, att begreppet allmänt sjukhus även kommer att omfatta sjukhus av denna typ. Till upplysning kan meddelas, att Riksföreningen mot reumatism för närvarande — på grund av det stora behovet av sjukvård av här ifrågavarande slag — umgås med planer på skapande av ytterligare ett sjukhus att drivas efter samma principer, varvid dock riksföreningen formellt torde komma att stå som sjukhusets ägare. Genom att ändra orden i § 16 i den föreslagna lagen "eller som drives av" till "eller vars drift bekostas av" kommer sjukhus av denna typ att innefattas i begreppet allmänt sjukhus i denna lag. Ovanskrivna missförhållanden beträffande de sjukas reseersättningar från den allmänna sjukförsäkringen kommer därigenom att korrigeras.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte föreslå Kungl. Maj:t sådan ändrad lydelse av § 16 i den föreslagna lagen om allmän sjukförsäkring att orden "eller som drives av" utbytes mot "eller vars drift bekostas av".

Stockholm den 20 oktober 1959

Gunnar Edström